

News LETTER

ŠTEVILKA 11 – MAJ 2026

Mavrični pogled na mesto

Več o našem projektu:

www.expectart.eu/sl/

Ta projekt je prejel finančna sredstva iz programa Evropske unije v okviru sporazuma pod številko 101132662. Izražena mnenja in stališča so zgolj stališča in mnenja avtorjev_ic in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za raziskave (REA). Žanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti REA.

V začetku maja je danska ekipa EXPECT_Art raziskovalcev_k in kulturnih partnerjev_ic – Syddansk Universitet, Aalborg Universitet in Institut for Børnekultur – sprejela slovensko skupino iz Znanstveno-raziskovalnega središča Koper v Aarhusu, drugem največjem danskem mestu. Obisk je bil osredotočen na razprave in izmenjavo vtisov o dekolonializaciji in umetnostni vzgoji na Danskem in v Sloveniji.

Dan se je začel z obiskom muzeja umetnosti ARoS in ogledom instalacije 'Once Again ... (Statues Never Die) 2022' avtorja Sir Isaaca Juliena. Razstava prikazuje vpliv zahodnih muzejev in zbirateljev_ic na zaznavo afriške umetnosti, še posebej v navezavi na to, kako – kot je bilo zapisano ob razstavi, "je afriška umetnost predstavljena kot eksotična zbirka", na vrednost predmetov pa se gleda zgolj skozi antropološki vidik, umetniški pa je pri tem izvzet.

Razstava je zasnovana kot filmsko delo o namišljenem pogovoru med dvema zgodovinskima osebnostima: kulturnim teoretikom Alainom Lockom in zbirateljem afriške materialne kulture, Albertom C. Barnesom. V njunem pogovoru lahko opazimo pomenljive stične točke, ki omogočajo razumevanje dekolonialnosti. Hkrati je mogoče zaznati tudi neskladje glede tega, kako Barnes, čeprav je njegovo razumevanje afriške umetnosti napredno, ostaja vpet v kolonialni okvir. Po drugi strani Locke deluje kot "nasprotnik objektivizacije, kateri je bila izpostavljena afriška umetnost, s poudarkom na njenem globokem kulturnem in političnem pomenu", kot je zapisano v razstavi. Slednje se izvrstno ujema s preučevanjem (de)kolonialnih praks v povezavi z umetnostjo, kot jih razume EXPECT_Art, in njenim vplivom na različno zaznavanje ekonomskih in kulturnih vrednosti, prepoznavnosti in statusa ter umetnosti kot točke stratifikacije.

Na vrhu muzeja je skupino prevzel 360° pogled na mesto skozi mavrične odtenke okenskih stekel – priljubljena atrakcija in znamenitost v Aarhusu se imenuje Tvoja mavrična panorama. Zasnoval jo je Olafur Eliasson, prepoznavna pa je po svojih mavričnih barvah, ki služijo kot leče, skozi katere se odpre nov pogled na mesto. Pogovori o umetniških prostorih so se kmalu prelevili v razmisleke o mestnem prostoru in pojavila so se vprašanja kot so: Kdaj prostor postane dom? Kateri deli mesta so dostopni za koga?

Po obisku ARoS-a je so-vodja projekta EXPECT_Art in lokalna prebivalka Aarhusa, Gro Hellesdatter Jacobsen, izvedla voden ogled mesta. Skupaj s članico projekta Karoline Lund Nielsen sta predstavili zgodbe, povezane z mestom, skozi grafite, hip-hop kulturo, tehnike gradnje in uporabo javnega prostora.

Vse skupaj je pripeljalo do razmisleka, kdo je v mestu prisoten (viden) in kdo ni.

Popoldne se je srečanje nadaljevalo v največjem gradbenem projektu občine Aarhus – v javni kulturni stavbi Dokk1, hibridnem prostoru, ki združuje knjižnico, pisarne, center za pomoč občanom_kam, javni trg in še več. V tej preudarno zasnovani večnamenski in vključujoči zgradbi je ekipa nadaljevala z refleksijami, pojavila pa so se tudi nova vprašanja, na primer, kako lahko o dekolonializaciji umetnosti v izobraževanju ozaveščamo skozi različne politične in izobraževalne kontekste? Ta obisk je tako danski kot slovenski ekipi prinesel sveže poglede na lokalno okolje v povezavi z uporabo umetnosti v izobraževanju – in prostorskem načrtovanju.

Ali ste vedeli?

Prijave na poletno šolo EXPECT_Art, ki je namenjena študentom_kam in bo potekala med 6. in 11. julijem v Budimpešti na Madžarskem, so odprte do 3. junija.

Za več informacij sledite povezavi: <https://event.sdu.dk/expectartsummerschool2026>.

Ste vedeli tudi, da ...

... je odprt poziv za zaključno konferenco EXPECT_Art »Raziskovanje in spodbujanje kritične kulturne pismenosti: povezovanje umetnosti in izobraževanja v šolah in lokalnih skupnostih v Evropi?« Dogodek bo potekal v Landauu v Nemčiji 25. in 26. novembra 2026.

Za več informacij o oddaji povzetkov obiščite to spletno stran: <https://event.sdu.dk/expectartkonferenc2026abstractupload/signup>.